

Els seixanta anys de les Nacions Unides

El 26 de juny del 1945, cinquanta-un països, reunits a San Francisco, firmaven solemnement la Carta de les Nacions Unides que va permetre la creació d'un organisme internacional destinat a vetllar per la pau al món.

Les primeres missions per garantir la pau

La voluntat de garantir la pau i la seguretat internacional, manifestada per les Nacions Unides, des de la seva creació, es va concretar ben aviat en dues de les zones del Planeta que s'han distingit per mantenir una situació de conflicte obert fins als nostres dies: l'Índia i l'Orient Pròxim. En el primer cas, després de la guerra que va esclatar entre l'Índia i el Pakistan, el 1947, a propòsit del contenciós del Caixmir, l'ONU va crear, per resolució de 20 de gener de 1948, la Comissió de les Nacions Unides per a l'Índia i el Pakistan (CNUIP), que el 1949 fou substituïda pel Grup d'Observadors Militars de les Nacions Unides a l'Índia i el Pakistan (UNMOGIP). Pocs mesos més tard, el maig del 1948, es posava en funcionament la que seria la primera missió de pau pròpiament dita de la història: l'Organisme de les Nacions Unides per a la Vigilància de la Treva de Palestina (ONUVT), creat amb motiu de la primera guerra que havia enfrontat l'estat d'Israel i els països àrabs. A partir d'aquest moment, les missions de pau s'han succeït: el 1956 es va crear la Força d'Emergència de les Nacions Unides (FENU), a propòsit de la nacionalització del canal de Suez per Egipte i el conflicte internacional que va plantejar, i el 1960 l'Operació de les Nacions Unides al Congo, arran de la guerra civil que va esclatar aquell any. De les 59 operacions de pau que ha portat a terme fins avui, destaquen, per la seva quantitat, les 35 que va dur a terme en els anys noranta, a l'Àfrica, Amèrica i Europa, mentre que els primers anys del segle XXI n'ha posat en funcionament sis. Del total, avui n'hi ha encara disset que continuen vigents.

La guerra mundial tot just s'havia acabat a Europa —encara, però, prosseguia al Pacífic— quan els representants de les nacions presents a San Francisco culminaven el vell projecte de substituir la Societat de Nacions, l'organisme sorgit del Tractat de Versalles (1918) i que havia fracassat en l'objectiu d'evitar una nova guerra mundial, per un nou organisme que fos més eficaç. De fet, des de l'inici de la nova guerra els aliats que lluitaven contra l'eix s'havien plantejat la creació d'un nou organisme internacional. La Declaració dels Aliats, del 12 de juny del 1941, firmada a Londres per catorze països, i la Carta de l'Atlàntic, que van firmar el 14 d'agost del mateix any el president nord-americà Roosevelt i el primer ministre britànic Churchill apuntaven cap a aquesta iniciativa. Posteriorment es produïren, encara, les declaracions de Washington (1 de gener del 1942), que fou firmada per vint-i-sis països i on per primera vegada es parlava de les Nacions Unides, i de Moscou (30 octubre del 1943). Ambdues s'enfocaven en la formació de comitès d'experts que estudiessin la formació d'una organització internacional. A la conferència de Dumbarton Oaks (agost-octubre 1944) es van fixar les bases de les futures Nacions Unides, mentre que a Ialta (febrer 1945) es convocava oficialment la conferència que s'havia de celebrar a la ciutat nord-americana de San Francisco.

Així, reunits el 25 d'abril del 1945, durant dos mesos, representants de cinquanta estats —tots els firmants menys Polònia, que encara no havia constituït govern d'unitat nacional—, la Conferència va aplegar uns 1.200 delegats, que es van organitzar en quatre comitès generals —de verificació, de direcció, d'executiu i de coordinació— i quatre comissions —Assemblea General, Provisions Generals, Consell de Seguretat i Organització Judicial—, amb els seus respectius comitès tècnics i sotscomitès especials. Com va afirmar el president nord-americà Tru-

